

Zöldség – gyümölcs

XI. évfolyam / 5. szám

2007. 03. 26.

11-12. hét

Zöldség-gyümölcs piaci jelentés:

Néhány, hazai piacokért versenyző
belföldi termesztésű, illetve más
országokból származó termék piaci
ára 2 old.

A burgonya piaci elemzése 3-5. old.

4-5./ táblázat:

Nagykőrösi Úti Nagybani Piac árai 7-8. old.

6./ táblázat:

Nettó értékesítési árak néhány
európai nagybani piacon 9. old.

1-9./ ábra, 1-3. /táblázat:

Piaci folyamatok elemzése

Készítette: Németh Noémi
Szente-Orbán Csaba
Varga Viktória

KIADÓ:

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piac-árinformációs Szolgálat
Magyarország H-1093
Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (00 36) 1-476-3285
Fax: (00 36) 1-217-1812

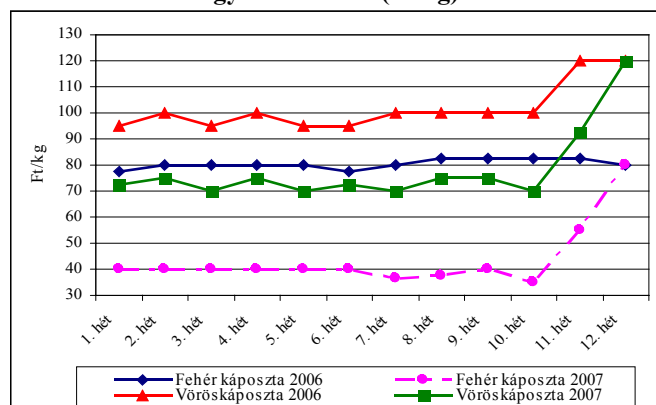
Néhány, a hazai piacokért versenyző belföldi termesztésű, illetve más országokból származó termékek piaci ára

A belföldi termesztésű **zöldségfélék** kínálatában a 12. héten számos termék ára jelentős mértékben emelkedett. Még nincs kínálati hiány, de a tárolási készletek lassan elfogynak. Ezzel összefüggésben, a primőr termékek szélesebb körű felhozatalára számíthatunk a közeljövőben.

A **fejes káposzta** és a **vöröskáposzta** termelői ára emelkedett a legnagyobb mértékben a megfigyelt két hét alatt. A tárolt káposzta felhozatala még folyamatos, azonban az eddigiekhez képest már alacsonyabb (1. ábra). Néhány héttel a hazai primőr fejes káposzta megjelenés előtt, a 12. héttől már kapható az idei betakarítású, olasz termék (220 Ft/kg).

1. ábra

A belföldi termesztésű fejes káposzta ára a Budapesti Nagyban Piacon (Ft/kg)

Forrás: AKI PÁIR

A hazai **burgonya** termelői ára az egy évvel korábbi időszakhoz képest 50-57%-kal, az egy héttel korábbihoz viszonyítva pedig 5-11%-kal magasabb (1. táblázat). Jelenleg a belföldi kínálat mellett holland és marokkói áru is kapható, 110 Ft/kg illetve 150 Ft/kg-ért.

1. táblázat

A belföldi termesztésű burgonya ára a Budapesti Nagyban Piacon (Ft/kg)

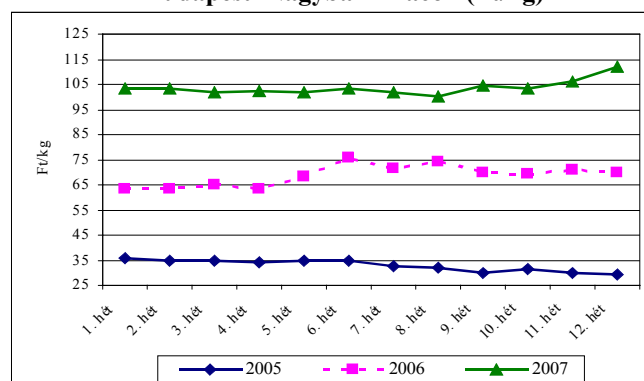
Faj	Fajta	2006. 12. hét	2007. 11. hét	2007. 12. hét	2007. 12. hét / 2006. 12. hét [%]	2007. 12. hét / 2007. 11. hét [%]
Burgonya	Condor	73	105	110	150,6	104,7
	Aladin	80	108	120	150,0	111,1
	Desire	72	-	110	153,8	-
	Agria	77	110	120	156,8	109,0
	Red-Scarlett	77	-	120	156,8	-

Forrás: AKI PÁIR

A belföldi **vöröshagyma** jelenlegi felhozatala még nem indokolja az áremelkedést, azonban a 12. héten mérettartománytól függetlenül kismértékben (6%) növekedett a termelői ár (2. ábra). A holland termék aktuális ára 110 Ft/kg és jelenléte a kínálatban folyamatos a hazai termék mellett.

2. ábra

A belföldi termesztésű vöröshagyma ára a Budapesti Nagyban Piacon (Ft/kg)

Forrás: AKI PÁIR

Jelenleg hazai **cukkíni**, **brokkoli** és **padlizsán** még nem kapható a piacokon, helyettük Olaszországból és Spanyolországból származó termékek figyelhetők meg a kínálatban. A **karfiol** Franciaországból származik.

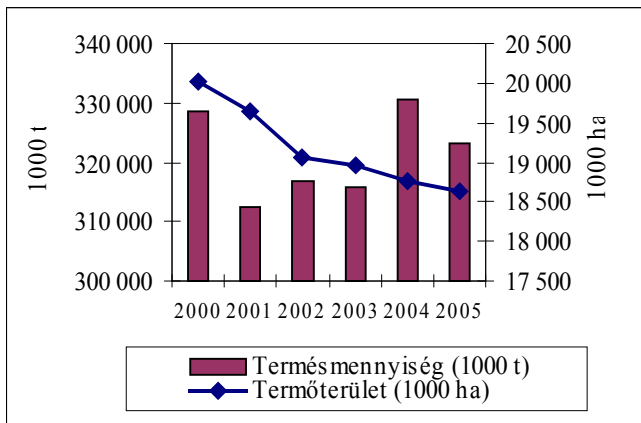
A **gyümölcsfélék** kínálatában a külpiaci **földieper** felhozatalában a görög és a spanyol termék dominál, kevesebb az olasz áru, nagykereskedelmi árak 750-800 Ft/kg között változik.

A burgonya piaci elemzése

A világ burgonyatermése 323 millió tonna volt 2005-ben (3. ábra). A termelés enyhe visszaesése az előző évhez képest a termőterület csökkenésére vezethető vissza.

3. ábra

A világ burgonya termelése és termőterülete

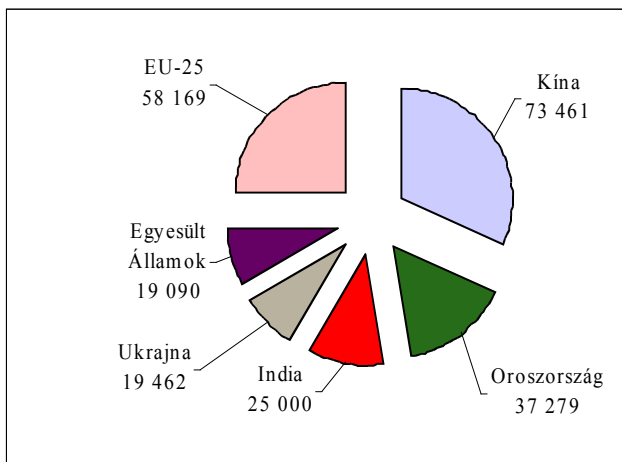

Forrás: FAO, ZMP

A világ burgonyatermésének jelentős részét előállító Kína után az EU-25, Oroszország, India, Ukrajna és az Egyesült Államok a meghatározók (4. ábra). Kína termelése dinamikusan növekedett az elmúlt években, a többi felsorolt országé azonban hullámzó volt.

4. ábra

A világ jelentős burgonyatermelői 2005-ben
1000 t

Forrás: FAO, ZMP

Kínában, valamint a világ harmadik

legnagyobb termelőjénél, Oroszországban túlnyomórészt kisgazdaságokból származik a termelés döntő része. Jelentős eltérés az országok között a termelő gazdaságok szakmai felkészültségében van. Kínában professzionális gazdaságoktól származik az áru, míg Oroszországban csupán a termésmennyiség közel egy tizedét állítják elő gazdasági szervezetek. Az évről évre ingadozó orosz termelés háttérében e mellett még a jelentős vízhiány is megemlíthető.

Az EU-25 burgonyatermelése 2006-ban átlagosan 9%-kal csökkent az előző évhez és 30%-kal 1995-höz képest (2. táblázat). A visszaesés elsősorban a lengyel termelés zsugorodásából adódott.

2. táblázat

Az EU burgonyatermelése (1000 tonna)

	1995	2000	2005	2006*
EU-25	74 842	78 951	58 169	52 600
EU-15	43 629	48 617	43 898	40 343
Ebből:				
Lengyelország	24 891	24 232	10 369	8 958
Németország	9 898	13 193	11 624	10 030
Hollandia	7 340	8 127	6 777	5 900
Franciaország	5 744	6 434	6 673	6 351
Anglia	6 406	6 585	5 815	5 690
Spanyolország	3 914	3 078	2 604	2 473
Olaszország	2 081	2 053	1 753	1 796
Belgium	2 140	2 950	2 801	2 847

* becslés

Forrás: FAO, ZMP

A két legnagyobb termelő tagállam, Lengyelország és Németország, az Unió termelésének közel 36%-át adta 2006-ban. Mindkét ország termelése 13%-kal esett vissza 2005-höz hasonlítva, Németországé 10 millió tonnára, Lengyelországé 8,9 millió tonnára. A visszaesésnek köszönhetően a lengyel feldolgozóipar beszerzési gondokkal küzd, egyes üzemek több száz kilométer távolságból kénytelenek az árut felvásárolni. Franciaország termelése 4,9%-kal, 6,3 millió tonnára csökkent 2006-ban, az előző évhez képest.

Hollandia termelése 2006-ban 13%-kal esett

vissza az előző évhez, 20%-kal pedig 1995-höz hasonlítva.

Csehország burgonyatermelése 26%-kal volt alacsonyabb 2006-ban, az egy évvel korábbihoz képest.

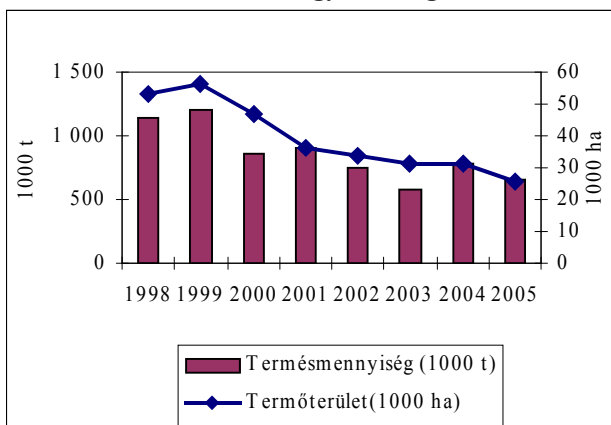
Szlovákia egyike azon kevés uniós országoknak, ahol nőtt a termelés (14%-kal) 2006-ban, és növekedtek a termelői árak is az előző évhez képest.

A Bajor Mezőgazdasági Kutató Központ közlése alapján az EU-25-ök teljes termelésének 52%-a fogyasztásra, 12%-a ipari feldolgozásra, 18%-a takarmányozásra, 9%-a pedig vetőmag-felhasználásra került a 2001/2002-es gazdasági évben. A kutatóintézet adatai szerint az EU-25-ök önellátottsági foka 100% volt a 2002/03-es gazdasági évig, 2003/04-ben már csak 98%. A legnagyobb termelők – Német-, Lengyel-, Franciaország és Hollandia – önellátottsága 100% feletti. Magyarország önellátottsága a hullámzó termelés függvényében 88-96% között alakult a 2000/01-2004/05 gazdasági évek között.

A magyar burgonyatermés közel felére, 657 ezer tonnára esett vissza 2005-ben, 1998-hoz hasonlítva (5. ábra), ami jelentős mértékben a termőterület csökkenésére vezethető vissza.

5. ábra

A burgonya termésmennyiségének és termőterületének alakulása Magyarországon

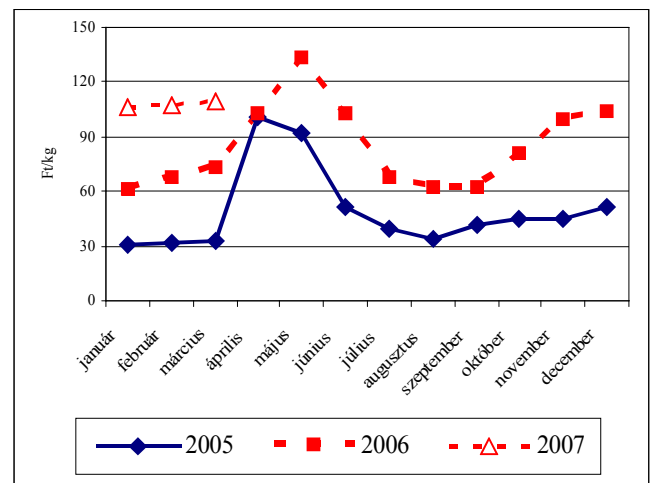

Forrás: KSH

A burgonyatermés becslésünk alapján mintegy 15%-kal, 550 ezer tonnára esett vissza 2006-ban, az előző évhez képest. A termelés-csökkenést a termelői ár 83%-os emelkedése követte (6. ábra). Az áremelkedés tovább fokozódott 2007 első három hónapjában, a burgonya nagybani piaci termelői ára mintegy 61%-kal magasabb az előző év hasonló időszakához hasonlítva.

6. ábra

A belföldi termesztésű burgonya ára a Budapesti Nagybani Piacon

Forrás: AKI PÁIR

A nagybani piaci típusú termelői ár (X) és a hipermarket fogyasztói ár (Y) közötti összefüggést – 2003-2006 évek viszonylatában –, regresszióanalízis módszerével vizsgálva az alábbi megállapításokat tehetjük:

- Mindkét típusú ár esetében, azonos hónapok árai közötti kapcsolat vizsgálatakor, alacsony összefüggés állapítható meg az árak között ($r^2 = 0,468$).

- Amennyiben azt feltételezzük, hogy a nagybani piaci termelői ár változása egy hónapos késéssel jelenik meg a hipermarket árban, a többszörös determinációs együttható értéke ($r^2=0,656$) szorosabb összefüggést mutat.

A burgonya külkereskedelmi egyenlege

negatív, a kiszállítás nélküli, becsült 550 ezer tonnás hazai termelésen felül, 34 ezer tonna termék külpiacokról származott 2006-ban. A jelentős beszállító országok Hollandia, Németország, Ausztria, és Belgium voltak a 2003-2006 közötti években (3. táblázat).

3. táblázat

A burgonya külkereskedelme (1000 t)

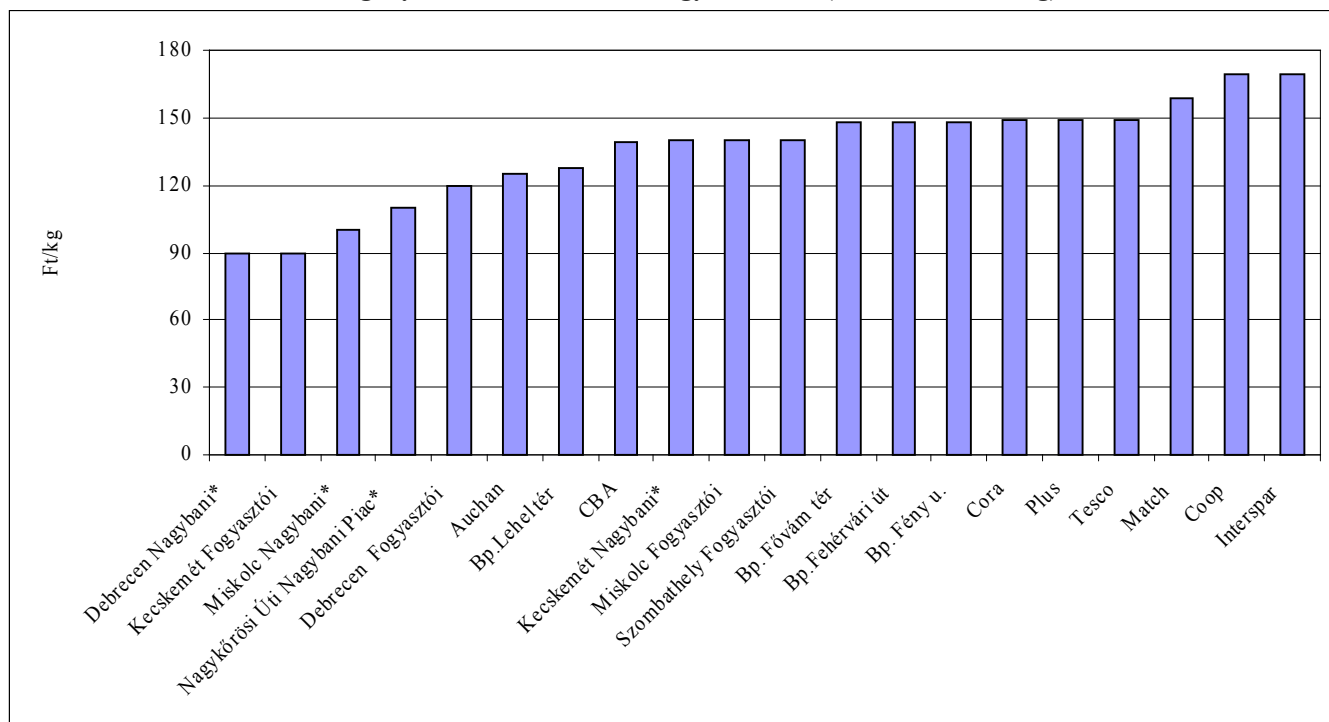
	2003. év		2004. év		2005. év		2006. év	
	Import	Export	Import	Export	Import	Export	Import	Export
Összesen	79	1	60	1	20	7	34	12
Ebből:								
Ausztria	4	-	1	-	3	-	6	-
Belgium	21	-	14	-	2	-	6	-
Csehország	1	-	-	-	3	-	1	-
Németország	16	-	6	-	4	-	7	-
Hollandia	26	-	222	-	4	-	9	-
Lengyel.	5	1	11	-	-	-	-	-

Forrás: KSH

Összességében az EU burgonyatermelésének kilátásai nem lesznek kedvezőek 2007-ben. Több burgonyatermelő úgy véli, hogy a gabona mind a termelés, mind az értékesítés szempontjából kevésbé problémás, ezen felül még magasabb áron is értékesíthető. A cukorrépa-termesztésben pedig a cukorcélú termelést váltja fel az etanol előállításra történő termelés, mely úgy tűnik, hogy az elkövetkező évtől szintén erőteljesen fejlődni fog.

7. ábra

A burgonya bruttó termelői* és fogyasztói ára (2007. 12. hét, Ft/kg)

Forrás: AKI PÁIR

I. osztályú, belföldi zöldség-és gyümölcs termékek leggyakoribb termelői ára
a Budapesti Nagybani Piacon

Faj	Fajta	Méret	Kiszerezés	2006. 12. hét	2007. 11. hét	2007. 12. hét	2007. 12. hét / 2006. 12. hét [%]	2007. 12. hét / 2007. 11. hét [%]
Burgonya	Condor	-	Ft/kg	73	105	110	150,7	104,8
	Aladin	-	Ft/kg	80	108	120	150,0	111,1
	Desire	-	Ft/kg	72	-	110	153,9	-
	Kuroda	-	Ft/kg	72	-	-	-	-
	Agria	-	Ft/kg	77	110	120	156,9	109,1
	Red-Scarlett	-	Ft/kg	77	-	120	156,9	-
Paradicsom	gömb	40-47 mm	Ft/kg	600	480	520	86,7	108,3
		47-57 mm	Ft/kg	650	500	570	87,7	114,0
	Fürtös	47 mm+	Ft/kg	775	600	600	77,4	100,0
		40-47 mm	Ft/kg	700	-	600	85,7	-
	Koktél	15 mm-	Ft/kg	950	-	-	-	-
Paprika	TV édes p.	30-70 mm	Ft/db	55	65	65	118,2	100,0
		70 mm+	Ft/db	90	105	100	111,1	95,2
	Hegyes p.	-	Ft/db	80	100	100	125,0	100,0
Uborka	Kígyó	400-500 gr	Ft/kg	300	500	380	126,7	76,0
Sárgarépa	-	-	Ft/kg	82	70	73	89,6	104,3
Petrezselyem	-	-	Ft/kg	800	160	160	20,0	100,0
Cékla	-	-	Ft/kg	80	60	60	75,0	100,0
Fejes saláta	-	-	Ft/db	133	109	133	100,0	122,6
Lollo Rossa	-	-	Ft/db	175	167	167	95,4	100,0
Lollo Bionda	-	-	Ft/db	175	167	167	95,4	100,0
Fejes káposzta	Fehér	-	Ft/kg	80	55	80	100,0	145,5
	Vörös	-	Ft/kg	120	93	120	100,0	129,7
Kelkáposzta	-	-	Ft/kg	130	73	80	61,5	110,3
Bimbós kel	-	-	Ft/kg	280	200	220	78,6	110,0
Vöröshagyma	Barna héjú	40-70 mm	Ft/kg	67	104	110	164,2	106,3
		70 mm+	Ft/kg	73	109	114	156,2	105,1
Gomba	Csiperke	-	Ft/kg	425	400	367	86,4	91,8
	Laska	-	Ft/kg	550	525	500	90,9	95,2
Alma	Gloster	65mm+	Ft/kg	140	-	-	-	-
	Granny S.	65mm+	Ft/kg	130	170	170	130,8	100,0
	Idared	65mm+	Ft/kg	100	125	130	130,0	104,0
	Jonagold	65mm+	Ft/kg	115	140	140	121,7	100,0
	Jonagored	65mm+	Ft/kg	115	140	140	121,7	100,0
	Jonathan	65mm+	Ft/kg	90	110	110	122,2	100,0
	Mutsu	65mm+	Ft/kg	150	160	150	100,0	93,8
	Gala	55-65 mm	Ft/kg	-	140	140	-	100,0
	Starking	65mm+	Ft/kg	150	175	170	113,3	97,1
	Golden	65mm+	Ft/kg	145	180	180	124,1	100,0
	Red Rome	65mm+	Ft/kg	-	120	120	-	100,0
Körte	Alex/Bosc K.	60-70mm	Ft/kg	245	265	270	110,2	101,9
	Pachams	60-75mm	Ft/kg	-	245	-	-	-

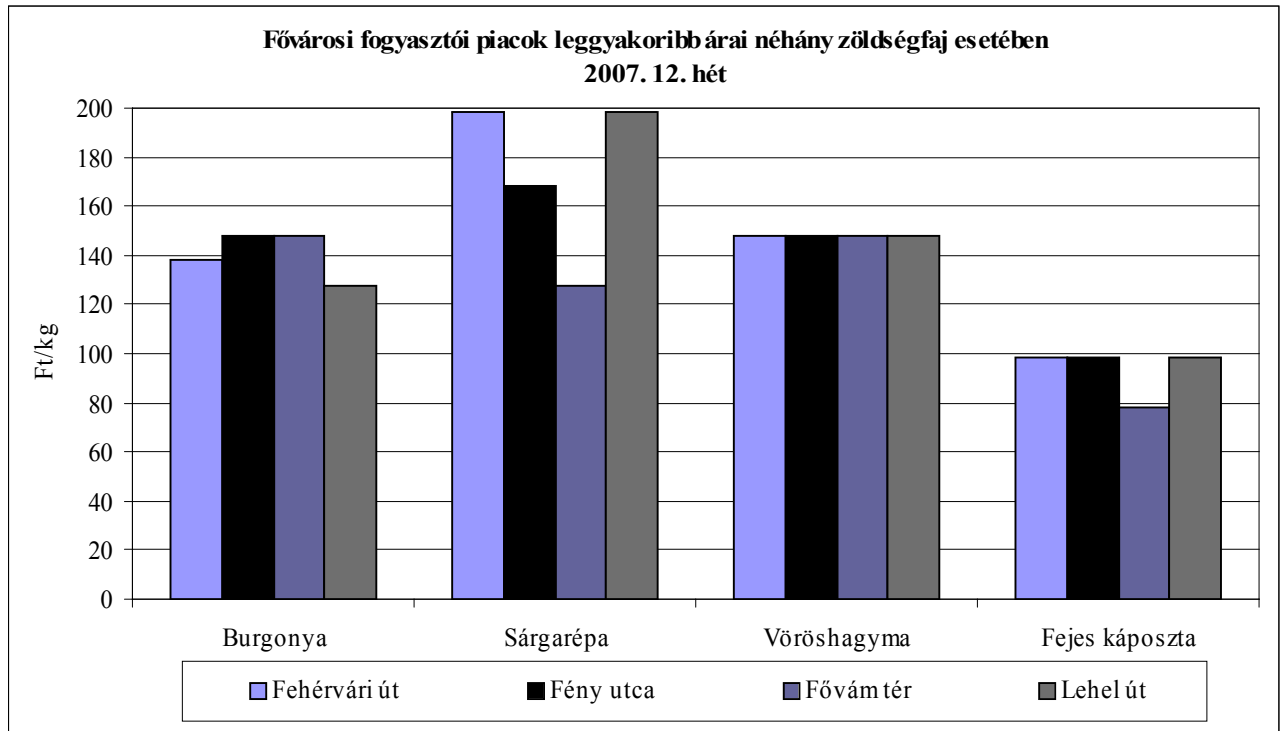
Forrás: AKI PÁIR

Az Unióból és a harmadik országokból származó, I. osztályú zöldség-gyümölcs termékek leggyakoribb ára a Budapesti Nagyban Piacon

Faj	Fajta / Típus	Méret	Származási hely	Kisze- relés	2006. 12. hét	2007. 11. hét	2007. 12. hét	Ft/kg	
								2007. 12. hét / 2006. 12. hét [%]	2007. 12. hét / 2007. 11. hét [%]
Burgonya	nem jelölt	-	Belgium	Ft/kg	75	-	-	-	-
			Hollandia	Ft/kg	-	-	110	-	-
			Marokkó	Ft/kg	-	150	-	-	-
			Németo.	Ft/kg	72	-	-	-	-
Paradicsom	gömb	35-40 mm	Spanyolo.	Ft/kg	325	-	-	-	-
		40-47 mm	Spanyolo.	Ft/kg	315	340	420	133	124
		47-57 mm	Spanyolo.	Ft/kg	-	320	-	-	-
	Fürtös	47 mm+	Olaszo.	Ft/kg	403	-	-	-	-
			Spanyolo.	Ft/kg	353	-	-	-	-
	Koktél	40-47 mm	Olaszo.	Ft/kg	-	368	450	-	122
			Spanyolo.	Ft/kg	350	350	-	-	-
	Paprika	TV édes	70 mm+	Marokkó	Ft/kg	770	740	-	-
Kaliforniai		70 mm+	Spanyolo.	Ft/kg	490	860	860	176	100
Padlizsán	-	70mm+	Olaszo.	Ft/kg	-	400	-	-	-
			Spanyolo.	Ft/kg	460	420	400	87	95
Uborka	Kígyó	350-400 gr	Spanyolo.	Ft/kg	265	-	-	-	-
		400-500 gr	Spanyolo.	Ft/kg	240	370	360	150	97
Sárgarépa	-	-	Belgium	Ft/kg	120	90	80	67	89
Petrezselyem	-	-	nem jelölt	Ft/kg	450	-	-	-	-
			Lengyelo.	Ft/kg	500	-	-	-	-
Fejes káposzta	Fehér	-	Hollandia	Ft/kg	100	-	-	-	-
			Olaszo.	Ft/kg	-	-	220	-	-
Kelkáposzta	-	-	Olaszo.	Ft/kg	240	-	-	-	-
Vöröshagyma	Barna héjú	40-70 mm	Hollandia	Ft/kg	75	-	110	147	-
	Lila héjú	40-70 mm	Hollandia	Ft/kg	120	-	130	108	-
Fokhagyma	Fokhagyma	45 mm+	Argentina	Ft/kg	-	-	620	-	-
			Kína	Ft/kg	480	600	580	121	97
Alma	Idared	65mm+	Ausztria	Ft/kg	140	-	-	-	-
	Jonagold	65mm+	Ausztria	Ft/kg	160	-	-	-	-
	Starking	65mm+	Olaszo.	Ft/kg	265	305	290	109	95
	Golden	65mm+	Ausztria	Ft/kg	200	-	-	-	-
Olaszo.			Ft/kg	250	265	270	108	102	
Körte	Alex/Bosc K.	60-70mm	Argentina	Ft/kg	290	-	-	-	-
			Olaszo.	Ft/kg	237	260	260	110	100
	Fétel apát	65-80mm	Olaszo.	Ft/kg	290	250	250	86	100
	Vilmos	60-75mm	Argentina	Ft/kg	319	-	-	-	-
Dél-Afrikai			Ft/kg	270	-	-	-	-	
Földieper	-	-	Görögo.	Ft/kg	-	860	-	-	-
			Spanyolo.	Ft/kg	530	820	800	151	98

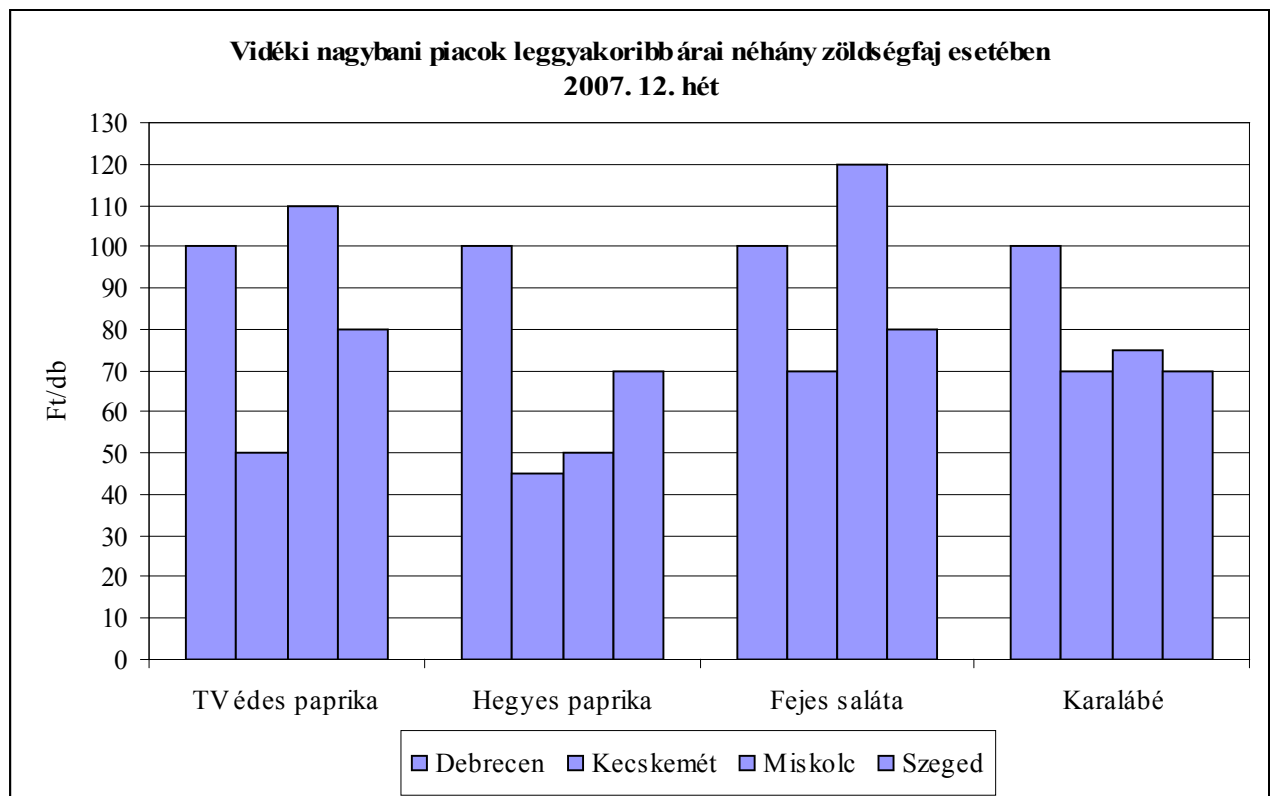
Forrás: AKI PÁIR

8. ábra

Forrás: AKI PÁIR

9. ábra

Forrás: AKI PÁIR

Zöldség-gyümölcs nettó árak néhány európai nagybani piacon

Ft/kg, db

Termék	Származás	Méret	Kiszerezés	Hamburg		München		Berlin		Származás	Bécs	
				min	max	min	max	min	max		min	max
				2007. 12. hét								2007. 11. hét
Fejes káposzta	belföldi		100 kg	49	98	61	86	61	98	belföldi	62	100
Zeller	belföldi		100 kg	160	197	123	147	147	184	belföldi	149	199
Karalábé	olasz		100 db	74	111	66	81	69	98	belföldi	125	125
Vöröshagyma	belföldi	40-70 mm	25 kg	88	108	88	108	88	108	belföldi	62	137
Sárgarépa	belföldi		100 kg	86	135	92	123	96	130	belföldi	125	249
Kínai kel	belföldi		100 kg	184	209	123	141	135	172	belföldi	75	125
Brokkoli	spanyol		100 kg	295	442	270	344	246	369	spanyol	174	324
Paradicsom	spanyol	47-57 mm+	6 kg	287	348	205	287	225	287	olasz	249	498
Zöldbab	afrikai	zöld	100 kg	369	540	614	737	369	553	spanyol	747	872
Padlizsán	spanyol		100 kg	221	295	246	295	197	270	török	249	299
Alma	olasz	70-80 mm	100 kg	-	-	209	246	221	258	olasz	199	324
Alma	belföldi	70-90mm	100 kg	142	160	147	172	147	172	belföldi	125	224
Körte	olasz	70-75 mm	100 kg	258	295	172	197	258	295	belföldi	149	249
Fokhagyma	spanyol		100 kg	614	688	-	-	590	688	spanyol	448	548
Vöröskáposzta	belföldi	primőr	100kg	91	123	86	98	86	123	belföldi	100	112
Laskagomba	lengyel		1 kg	983	1167	934	1179	835	983	magyar	448	996
Csiperkegomba	belföldi		100 kg	491	983	614	737	491	934	magyar	374	797
Narancs	spanyol		15 kg	131	164	131	229	131	213	spanyol	125	498

Termék	Mértékegység	Budapest		Varsó		Lublin		Poznan		Prága		Szlovákia	
		2007. 12. hét		2007. 12. hét		2007. 12. hét		2007. 12. hét		2007. 11. hét		2007. 10. hét	
		min	max	min	max	min	max	min	max	min	max	min	max
Alma	kg	84	169	57	160	81	122	80	113	79	103	62	76
Körte	kg	219	253	151	271	231	262	226	241	133	253	108	305
Fejes saláta	db	99	112	114	133	91	152	110	120	-	-	73*	130*
Salátauborka	kg	295	337	301	361	390	451	349	361	-	-	275	420*
Paradicsom	kg	422	548	843	964	378*	500*	453*	503*	-	-	145*	328*
Fejes káposzta	kg	59	76	15	26	23	29	26	31	-	-	50	80
Vöröskáposzta	kg	93	118	-	-	-	-	-	-	-	-	86	94
Sárgarépa	kg	56	67	36	60	49	55	54	72	-	-	65	80
Cékla	kg	42	59	30	48	43	55	42	48	69	69	65	87
Zeller	kg	118	135	151	181	97	122	90	96	89	89	123	203
Vöröshagyma	kg	84	96	54	96	61	110	72	102	-	-	79	109
Fokhagyma	kg	607	674	-	-	548*	548*	572	602	-	-	320*	648*
Petrezselyemgyökér	kg	126	169	120	151	122	158	133	145	-	-	145	218
Csiperkegomba	kg	309	337	211	271	274	274	211	271	-	-	414	480
Burgonya	kg	84	101	72	80	61	73	72	84	71	71	91	109

Forrás: ZMP, www.magwien.gv.at

* import